

Teodor Prychodczenko

Okręt liniowy — panem mórz

Niemieckie zbrojenia morskie w duchu Tirpitz

Okręt liniowy jest tak obecnie, jak i dawniej, jądrem każdej floty, która nie ogranicza się do obrony wybrzeży, ale dąży do wywalczenia panowania na morzu. Głównymi jego zaletami są: silne uzbrojenie w postaci potężnej i dalekonośnej artylerii i odporność przeciw wszystkim broniom.

narz nie uszedł cało. Cała eskadra wraz z dowódcą poszła na dno.

Dzisiejsze „Scharnhorst” i „Gneisenau” wypierają po 26.000 ton, a na uzbrojenie każdego składa się 9 dział 280 mm. w trzech potężnych wieżach, 12 dział 150 mm., 14 dział przeciwlotniczych

niowych. Pancerniki te posiadają także działa 280 mm. („Deutschland”, „Admiral Scheer” i „Admiral Graf Spee”) po 6 każdy, poza tym 6 dział 105 mm. przeciwlotniczych, 8 działek szybkostrzelnych, zenitowych 37 mm. i 10 ciężkich karabinów maszynowych. Okręty te wyposażone są w 8 wy-

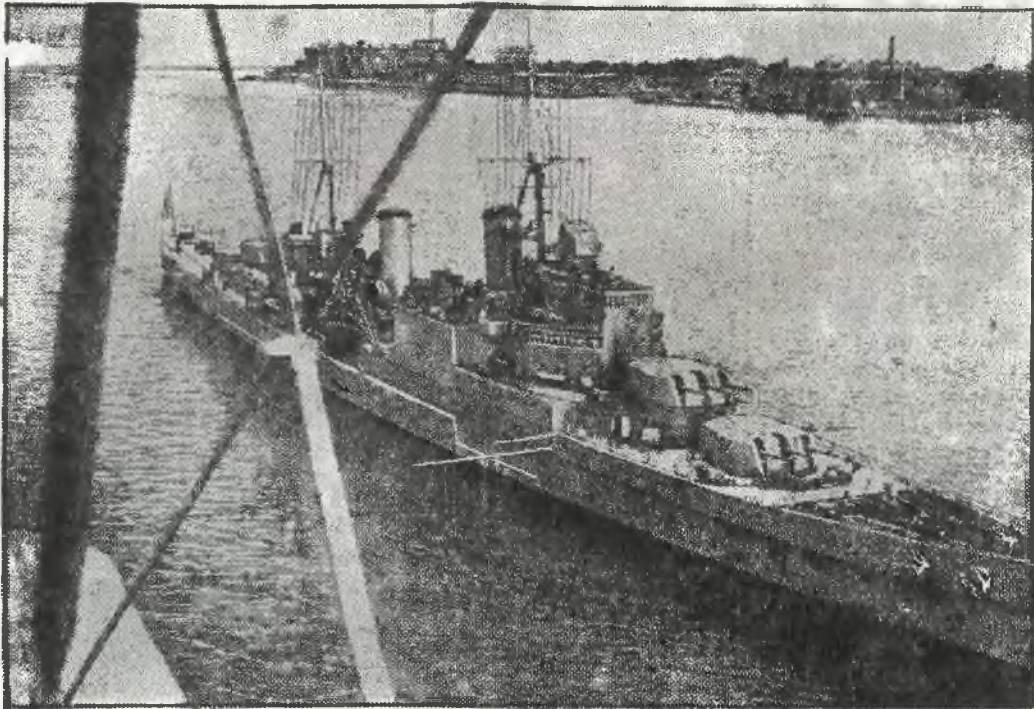
marynarka wojenna III Rzeszy przejęła cele i zadania swej poprzedniczki z czasów Wilhelma II.

Ze flota niemiecka stała się przez Wielką Wojnę drugą flotą świata w tak krótkim czasie, należy to przypisać genialnej pracy Wielkiego Admirała Tirpitz, który z nawskroś lądowego państwa, jakim byli Niemcy w XIX wieku, uczynił je mocarstwem morskim. Jego to zasługą było przeprowadzenie w Reichstagu wszystkich ustaw o planowej rozbudowie floty.

Dziś nad odbudową nowoczesnej floty niemieckiej pracuje jego uczeń w osobie adm. Raedera, który niedawno otrzymał tytuł Wielkiego Admirała. Tytuł ten został specjalnie dla niego utworzony.

Obecnie flota niemiecka jest daleko od stanu z przed Wielkiej Wojny. Anglia i Francja nie zmarnowały czasu w rozbudowie swych sił zbrojnych na morzu. Liczenie na pomoc marynarki włoskiej, która ma swoje zadania na Morzu Śródziemnym, jest problematyczne. Liczenie zaś na flotę japońską (sic!) jest niczym nie uzasadnione i dowodzi tylko nieznajomości stanu rzeczy. Marynarka japońska nie może opuścić mórz Dalekiego Wschodu, ponieważ zagraża jej flota i lotnictwo sowieckie, położone niedaleko brzegów Nipponu; ponadto siły zbrojne St. Zjednoczonych nie pozostaną bezczynne.

To też dziś blokada wybrzeży niemieckich będzie łatwiejszą do zrealizowania, co w konsekwencji musi przynieść szybszą kapitulację zaborczego sąsiada.

Angielski krążownik „Sheffield”

Mimo, że wielokrotnie przepowiadano śmierć okrętu liniowego, dalszy jego rozwój postępuje szybko naprzód. Przed pięćdziesięciu laty, przy pojawieniu się pierwszych torpedowców, zwolennicy „młodej szkoły” przepowiadali zbliżający się koniec wielkiego przeciwnika. Torpeda miała zgładzić dreadnouthy i pancerniki z powierzchni mórz. Ale siła artylerii okrętów liniowych w bitwach morskich podczas wojny rosyjsko-japońskiej dowiodła, jak bardzo przeceniała „młoda szkoła” wartość bojową torpedowców. Przy pojawieniu się okrętów podwodnych nie było inaczej. Zaskoczenie nową bronią przyniosło zamęt i postrach. Ale także nie na długo. Mimo wszystkich przeciwnych przepowiedni, ani jeden wielki okręt bojowy nie padł ofiarą torpedy, wypuszczonej z okrętu podwodnego podczas wojny światowej.

Dzień dzisiejszy znowu przyniósł „młoda szkoła”, która w samolocie widzi uniwersalny środek bojowy. Wydarzenia w Hiszpanii wykazały dobitnie, jak rzadko skutecznymi są bombardowania okrętów wojennych z powietrza.

W przyszłej wojnie tak, jak podczas wielkich wojen morskich w ubiegłym tysiącleciu, będzie walka o drogi morskie i rozstrzygnięcie, jak zawsze, przyniosą siły ciężkie w postaci okrętów liniowych. Bez tego oparcia krążowniki i kontrtorpedowce znikną z otwartego morza.

Po zerwaniu zobowiązań, które zawarte zostały w traktatach morskich, wszystkie potęgi morskie dążą do powiększenia swego stanu jednostek bojowych.

Dotychczasowy stan jest następujący:

		w budowie	wzgl.
	gotowe	tonaż projekt.	tonaż
Anglia	16	508.700	6 220.000
St. Zjedn.	15	464.300	6 214.000
Japonia	9	272.070	2 ?
Francja	8	198.945	3 105.000
Niemcy	7	152.000	1 ?
Włochy	4	95.244	4 140.000
Sowieci	3	69.878	3 110.000

Tabela powyższa dotyczy tylko okrętów liniowych.

Spuszczone na wodę w roku bieżącym dwa niemieckie okręty liniowe po 35.000 ton, otrzymały nazwy „Bismarck” i „Admiral von Tirpitz”. Posiadają po 8 dział 380 mm. i 12 — 150 mm. Wykończone w r. 1938 „Scharnhorst” i „Gneisenau” przywracają tradycję przedwojennych Niemiec. Krążowniki o tych nazwach należały w r. 1914 do eskadry von Speega, która pobiła na głowę eskadrę angielską pod Coronalem. W kilka miesięcy później eskadra admirała von Speega została zniszczona przez Anglików pod Falklandami. Ani jeden niemiecki okręt i mary-

105 mm., 16 szybkostrzelnych działek zenitowych 37 mm., dwie katapulty do wyrzucania samolotów i 4 wodnosamoloty na pokładzie. Załoga liczy po 1461 ludzi.

Widzimy z tych danych, że dzisiejszy okręt liniowy, to wielka pływająca forteca, najeżona paszczami dalekonośnych dział (donośność do 40 kilometrów) i pływająca z szybkością 30 węzłów, t. j. 56 kilometrów na godzinę.

Główny kaliber niemieckich jednostek po 26.000 ton jest stosunkowo słaby. (Podobne francuskie okręty posiadają działa 330 mm., a u trzech największych marynarek aż 406 mm.). Ale działa 280 mm. mają doświadczenie z bitwy jutlandzkiej.

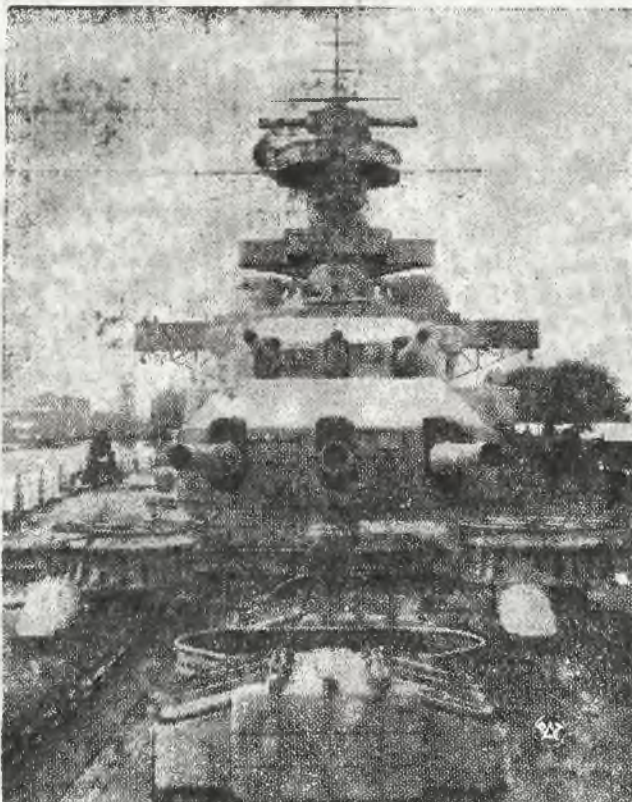
Wojna światowa, w której często ciężko uzbrojone, ale niedostatecznie opancerzone okręty, znalazły szybko koniec, udowodniła wartość tego kalibru.

W tej klasie okrętów obecnie łączy się linia rozwoju, jaka istniała przed 25 laty w dreadnouthach z jednej strony i krążownikach bojowych z drugiej. Jest faktem, że „krążownik bojowy” jako taki już nie istnieje, ta nazwa po- zostaje jeszcze w publikacjach, szczególnie w prasie.

Głośne swego czasu okręty typu „Deutschland” nazywały się urzędowo pancernikami, ponieważ dla krążowników są za mało szybkie i nie mają umocnień okrętów li-

nzutni torpedowych 533 mm. poczwórnych, w katapultę do wyrzucania samolotów i 2 wodnosamoloty. Załoga każdego składa się z 965 oficerów i marynarzy.

Budowa niemieckich jednostek bojowych wskazuje dobitnie, że

Niemiecki pancernik „Scharnhorst”

Park Przyrody w Tatrach

Zarządzenie Ministra Rol. i Reform Rolnych

W „Monitorze Polskim” z dn. 8 lipca br. ogłoszone zostało zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych o uznaniu Lasów państwowych na obszarze nadleśnictw Jaworzyna i Zakopane w krakowsko-śląskim okręgu lasów państwowych za lasy ochronne i utworzeniu jednostki organi-

zacyjnej szczególnej pod nazwą „Park Przyrody w Tatrach”.

Lasy te zostały uznane za ochronne ze względu na ich znaczenie przyrodniczo - naukowe. Zadaniem parku jest utrzymanie tatrzańskich flory i fauny oraz ochrona wszelkich innych tworów przyrody, których zachowanie leży w interesie publicznym ze względów naukowych, estetycznych, historycznych, pamiątkowych lub ze względu na swoiste cechy krajobrazu. Park jest organizacją podległą bezpośrednio dyrekcji Lasów Państwowych okręgu krakowsko-śląskiego.

Na czele parku stoi kierownik z siedzibą w Jaworzynie. Jako ciążące doradcze i opiniotwórcze zostaje ustanowiona przy kierowniku specjalna komisja. Kierownik parku ustali odpowiednie miejsca wstępu do parku oraz drogi (niepubliczne), ścieżki i szlaki dla ruchu motorowego, konnego i pieszo, nie należących do administracji Lasów Państwowych. Mateczniki jednak, rezerwaty oraz inne miejsca szczególnie ważne z punktu widzenia ochrony flory i fauny winny być dla tych osób zamknięte.

Na obszarze parku pod rygorem karnym niedopuszczalne jest niszczenie

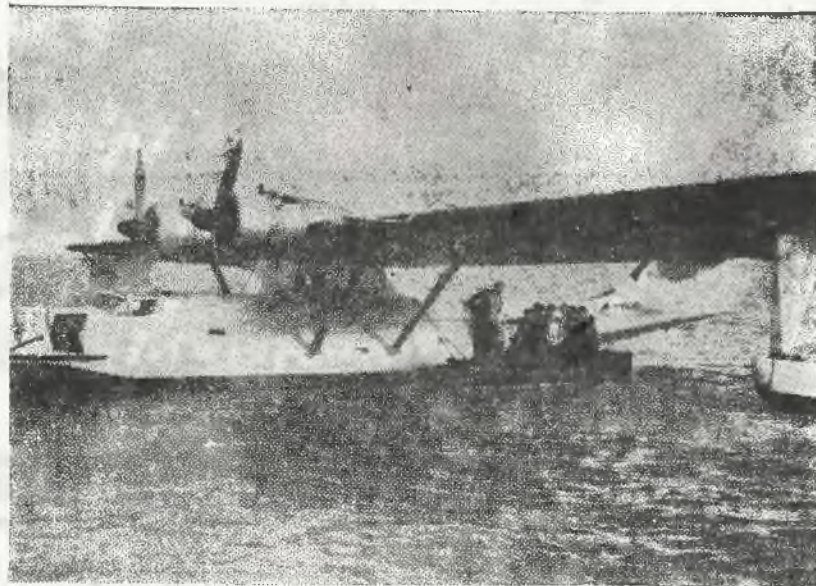
zanie w jakikolwiek bądź sposób flory i fauny, strzelanie z wszelkiego rodzaju broni palnej, rozkładanie ognisk, pływanie w wodach parku. Zbieranie nasion, grzybów, jagód, ziół i t.p. może być dozwolone tylko w takich granicach i w taki sposób, w jaki nie przyniesie ono szkody podlegającym ochronie tworom przyrody.

Zasady i warunki ruchu turystycznego na obszarze parku określa instrukcja, wydana przez dyrekcję naczelną Lasów Państwowych. W szczególności instrukcja te ustala trasy masowego ruchu turystycznego, wycieczkowego i narciarskiego oraz kierunku ścieżek turystycznych oraz sposób ich przeprowadzania, jak również określa miejsca, warunki budowy schronisk, obozowania i biwakowania turystów, a także campingu.

Osobom, prowadzącym studia i badania naukowe, kierownik parku może zezwolić na wstęp i przebywanie w miejscach zamkniętych dla osób, nie należących do administracji Lasów Państwowych, jak również na zbieranie i wynoszenie w celach naukowych okazów roślinnych, zwierzęcych i mineralnych.

Zarządzenie to weszło w życie z dniem 8 lipca br.

NAJNOWSZY BOMBO WIEC AMERYKAŃSKI DLA ARMII W. BRYTANII

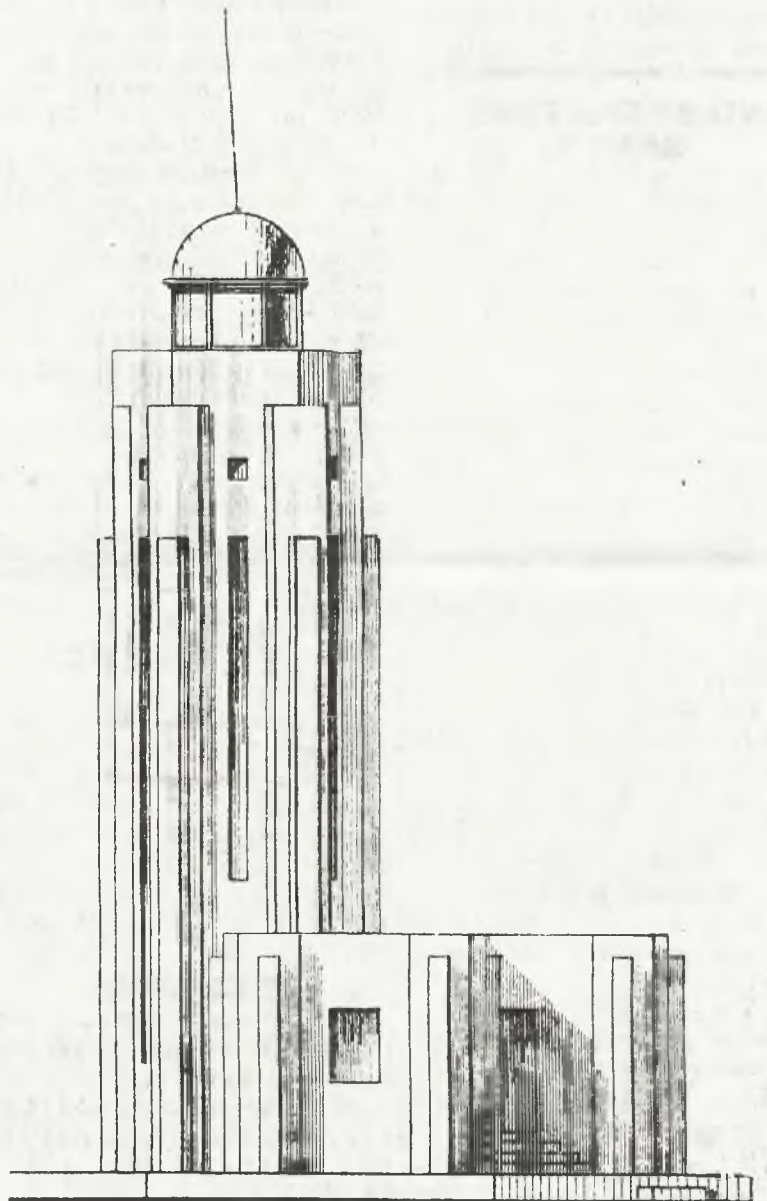
W porcie Felixtone w Anglii wodował wielki bombowiec — hydroplan, zakupiony przez rząd Wielkiej Brytanii, jako nowa jednostka bojowa floty powietrznej. Na zdjęciu — załoga opuszcza hydroplan po przybyciu do Felixtone.

Afryka — źródło surowców

Rozwój techniczny „czarnego lądu”

Mimo, że od pewnego czasu dość dużo mówi się o Afryce, tej skarbnicy surowców, na ogół jednak przeciętny czytelnik ma o niej dość jednostronne wyobrażenie. Słowo: „Afryka” przywodzi

Natomiast stosunkowo mniej pisze się i mówi o zdobycach cywilizacji, o rozwoju Afryki, który jednak w ostatnich czasach postępuje siedmiomilowymi butami. Publikujemy projekt latarni

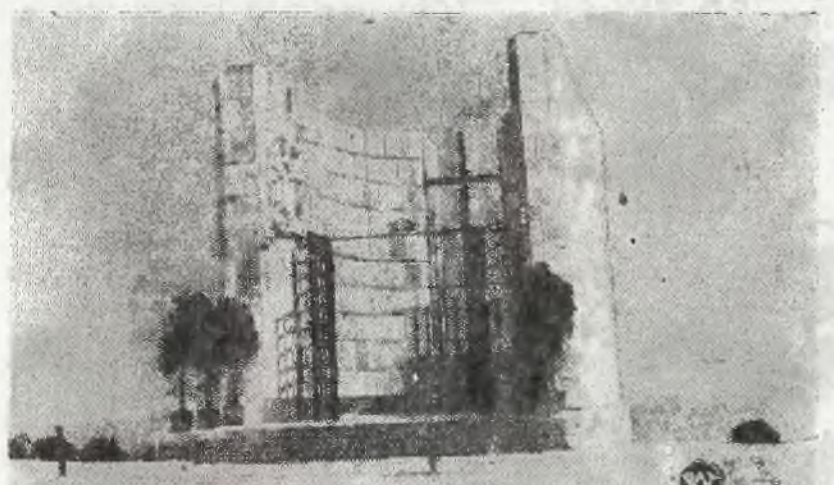

na myśl obraz dziewiczej dżungli pełnej dzikich drapieżnych zwierząt, gdzie na każdym kroku czyha tygrys lub pantera, gdzie na brzegach potężnych, szeroko rozlanych rzek wygrzewają się w słońcu leniwe krokodyle, a potężne hipopotamy wywracają łodzie śmiałków, co odważyli zapuścić się na te niebezpieczne wody. Słowem Afryka barwnych reportaży i egzotycznych filmów.

morskiej, jacyemu w najbliższej przyszłości opasane będzie całe wybrzeże kolonii portugalskiej Angoli. Dzięki inicjatywie i energii inż. A. M. Frindada, dyrektora robót publicznych, już w roku przyszłym olbrzymie te inwestycje zostaną ukończone.

Zgodnie z planem, całe wybrzeże Angoli znajdować się będzie w zasięgu latarni morskich.

MAUZOLEUM GEN. ORLICZ - DRESZERA

Dnia 16 lipca odbyły się w Gdyni żałobne uroczystości przeniesienia prochów ś. p. gen. Orlicz - Dreszera z miejsca dotychczasowego spoczynku do mauzoleum na Oksywiu. Na zdjęciu mauzoleum gen. Orlicz - Dreszera w Oksywiu.